

Čís. 4985.

Činnost družstva nelze rozšiřovati na nečleny.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1925, R I 324 25.)

Rejstříkový soud zamítl žádost společenstva s r. o., by byla zapsána změna stanov, poněvadž dle změny té by mohlo zboží družstva býti prodáváno a dodávky zadávány i nečlenu, což odporuje ustanovení Šu 1 zák. o společenstvech z 9. dubna 1873, č. 70 ř. z., dle něhož musí činnost družstva zůstatí obmezena na členy. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu, jest v nesporném řízení dovolací rekurs přípustným jen tehdy, je-li napadené usnesení ve zřejmém rozporu se zákonem neb se spisy nebo zmatečné. Těchto podmínek v tomto případě není a stačí proto poukázati k důvodům souhlasných usnesení obou nižších soudů, k nimž vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodati jest ještě toto: Dle Šu 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. z. jest účelem společenstva podpora výdělků a hospodářství vlastních členů společným provozem podniku. Má tudíž směřovati veškerá činnost družstva výhradně ku prospěchu jeho členů. Zamýšlenou změnou stanov má však býti činnost družstva zásadně rozšířena i na nečleny bez jakéhokoliv obmezení, nečlenové mají býti účastnými výhod, jichž získání pro členy bylo právě účelem zřízení družstva. To odporuje zřejmě pojmovému určení společenstva a proto právem oba nižší soudy zápis této změny stanov do obchodního rejstříku nepovolily. Uvésti jest ještě, že praxe v této otázce kolísá (proti rozhodnutím bývalého nejvyššího soudu ve Vídni, k nimž poukazuje dovolací rekurs, možno opět uvéstí rozhodnutí odchylná na př.: A. Cl. č. 1881, 1894, 2131, 2478, 2543, 2561, 2578, 2602). Nejvyšší soud nemá příčiny, by se uchýlil od zásady vyslovené v rozhodnutí čís. 1756 sb. n. s.

Čís. 4986.

Usnesení rekursního soudu nelze napadati dovolacím rekurem z důvodu, že nebylo rozhodnuto o útratách, nýbrž dlužno žádati u rekursního soudu za doplnění jeho usnesení.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1925, R I 330/25.)

Nejvyšší soud odmítl rekurs do usnesení prvního soudu (vrchního zemského soudu) o návrhu na delegaci.

D ů v o d y:

Žalovaný stěžuje si na to, že vrchní zemský soud nerozhodl v napadeném usnesení o útratách prohlášení, jež bylo od žalovaného vyžádáno a jím podáno s návrhem, by žalobcův návrh na delegaci jiného soudu byl zamítnut a žalobce odsouzen k náhradě účtovaných útrat. Tím nevytýká stěžovatel napadenému usnesení nesprávnost, nýbrž neúplnost, a nenavrhuje jeho změnu, nýbrž doplnění. Takový nárok nemůže však býti uplatněn rekursem, nýbrž podle §u 430 c. ř. s. jen přímo u soudu, jenž vydal neúplné usnesení, návrhem na jeho doplnění ve lhůtě §u 423 c. ř. s.

Čís. 4987.

Žaloba, domáhající se výroku, že žalobcům jako držitelům určitých pozemků přísluší právo, pozemky ty zavlažovati a že žalovaní jsou povinni nerušiti žalobce v tomto právu, nespadá pod § 81 j. n.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1925, R I 338/25.)

Žalobu, již žalobci jakožto majitelé určitých, v žalobě uvedených pozemků domáhali se výroku, že jim přísluší právo pozemky ty zavlažovati každý den v týdnu a v každém čase, v němž jest zavlažování luk účelným, a že žalovaní jsou povinni, zdržeti se rušení tohoto práva, zadali žalobci na okresním soudě v L., v jehož obvodu byly ony pozemky. Námitku místní nepřislušnosti soud první stolice zamítl, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu odmítl. D ů v o d y: Z ustanovení jurisdikční normy a civilního soudního řádu, najmě z §u 7, 41 a 43 odstavec první j. n. vyplývá, že žalobce jest povinen, uvést již v žalobě okolnosti, z nichž lze vyvoditi nejen nárok ve věci samé, nýbrž i příslušnost dovolaného soudu. Této povinnosti žalobci nedostáli. Ze žaloby nelze seznati, z jakého důvodu podává se na žalované u okresního soudu v L., ač bydlí v obvodu okresního soudu v K. Soud první stolice neodstranil tohoto nedostatku žaloby. Ač žalovaní vznesli námitku místní nepřislušnosti, tvrdíce, že tu nejde o sudiště §u 81 j. n., chovali se žalobci vůči tomuto názoru tak, že lze souditi, ač tak ani nyní výslovně ne uvedli, že místní příslušnost opírají o § 81 j. n. Soud první stolice zamítl námitku místní nepřislušnosti, maje za to, že tu jde o žalobu, obdobnou žalobě zápůřčí, v níž základ žaloby tvoří věcné právo (vlastnictví) žalobců k pozemkům, uvedeným v žalobě, kdežto právo z toho odvozované, totiž zavlažování luk, jest předmětem žaloby. S tímto názorem nelze souhlasiti. Sudiště §u 81 j. n. přichází v úvahu pouze při sporech o nemovitosti, jak již z nadpisu tohoto §u lze vyčísti. Jako takové spory přicházejí v úvahu věcné žaloby, mající za předmět nemovitý statek, žaloby z rušení držby ohledně nemovitostí, žaloby dílčí a žaloby o upravení hranic. Poslední dva případy nepřicházejí tu v úvahu. K žalobám, uplatňujícím bezprostřední právo k nemovitostem, náleží žaloby o uznání vlastnictví, dále žaloby, domáhající se věcného zatížení nemovitostí nebo sprostění od takového zatížení. Ze žalobní žádosti, o níž tu jde, však vyplývá, že se nejedná o vlastnickou žalobu v jejích různých